

betænkningen. Lovforslaget er udarbejdet i overensstemmelse hermed.

5.2. Ansvarsgrundlag

Miljøerstatningsudvalget har overvejet, om almindelige regler om erstatningsansvar for miljøskader bør udformes som et culpaansvar, et culpaansvar med omvendt bevisbyrde (præsumptionsansvar) eller et objektivt ansvar. Efter en gennemgang af de forskellige typer af ansvarsgrundlag har et stort flertal i udvalget fundet, at generelle regler om erstatningsansvar for miljøskader bør bygge på objektivt ansvar.

Generelle regler om objektivt ansvar bør ifølge dette flertal gælde for erhvervsvirksomheder m.v. og offentlige virksomheder, der i almindelighed udfører særlig farlige eller forurenende aktiviteter. Der er herved lagt vægt på en afvejning af, hvem der bør bære risikoen for miljøskader. I den forbindelse må det anses for mest rimeligt og hensigtsmæssigt, at disse virksomheder m.v. betaler erstatning i anledning af skade, som de forårsager som led i den særlig farlige eller forurenende aktivitet, hvorved de opnår en indtjening. Ud fra overordnede samfundsmæssige fordelingssynspunkter bør erstatningsudgifterne påhvile disse virksomheder, der som udgangspunkt vil have mulighed for at fordele omkostningerne bredt inden for den enkelte erhvervsbranche.

Endvidere må indførelse af objektivt ansvar anses at have præventiv betydning. Virksomhederne vil med baggrund i risikoen for forureningsskade have en særlig tilskyndelse til at foretage foranstaltninger, der skal afværge, at skade overhovedet indtræffer.

Endelig vil gennemførelse af almindelige regler om objektivt erstatningsansvar være en væsentlig forbedring af skadelidtes retsstilling. Kun ved gennemførelse af ansvar på objektivt grundlag sikres det, at skadelidte vil kunne rejse krav om erstatning for en skade over for skadevolder, uanset om skaden skyldes et hændeligt uheld.

Der kan i det hele henvises til betænkningen, s. 116-123.

Justitsministeriet kan tiltræde denne opfattelse og har udformet lovforslaget i overensstemmelse hermed.

5.3. Begrebet miljøskade

Ved fastsættelse af almindelige regler om ansvar for miljøskader bør det nøje afgrænses, hvornår der er tale om en *forurening* af miljøet, som vil kunne give anledning til erstatning. Det må i samme forbindelse præciseres, hvilke *skader* der er omfattet af loven.

I betænkningen foreslår Miljøerstatningsudvalget, at begrebet »miljøskade« udformes i overensstemmelse med forureningsbegrebet, således som det er indarbejdet i den eksisterende (offentligretlige) lovgivning om miljøbeskyttelse.

Kernen i begrebet »forurening« i de foreslåede regler bliver herefter, at der skal være sket en forrykkelse af den økologiske balance. Dog bør ikke enhver forrykkelse af den økologiske balance anses som en forurening i lovens forstand. Forrykkelsen må gå ud over, hvad der efter områdets karakter må forventes eller tåles, således som det ligeledes kræves efter naboretlige regler om erstatning.

Udvalgets forslag til afgrænsning af, hvilke skader der skal berettige til erstatning, er udformet i overensstemmelse med den gældende retstilstand inden for erstatningsrettens område. Skadesbegrebet omfatter person- og tingsskade og andet formuetab. Også rimelige omkostninger til afværgelse eller forebyggelse af skade eller til genopretning af miljøet er omfattet af det foreslåede skadesbegreb.

Skader efter betænkningens lovudkast omfatter sådanne skader, som der i dag efter retspraksis gives erstatning for efter dansk rets almindelige regler. Det betyder, at der ikke gives erstatning for ikke-økonomiske tab (også kaldet ideel skade), medmindre der foreligger særlig lovhjemmel dertil. Erstatning for tab af økonomiske værdier gives endvidere kun til de personer, der må anses for at høre til den erstatningsretligt værnede personkreds.

Der kan således ikke gives en borgergruppe godtgørelse for den ideelle skade, der består i, at de pågældende ikke kan anvende et forurenede område til fritidsformål. Derimod kan miljømyndighederne få erstatning for omkostninger til afværgelse eller forebyggelse af skade eller til genopretning af miljøet i det omfang, myndighederne efter lovgivningen har ret eller pligt til at foretage skridt til afværgelse eller forebyggelse af skade eller til genopretning af miljøet.

Angående begrebet miljøskade henvises i øvrigt til betænkningen, s. 142-146 og 168-176.

Justitsministeriet er enig i den nævnte fastlæggelse af begrebet miljøskade, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed. Der henvises til lovforslagets §§ 1-2 og bemærkningerne til disse bestemmelser.

5.4. Kredsen af ansvarlige skadevoldere

Miljøerstatningsudvalget har nærmere overvejet, hvem det objektive ansvar efter en ny lov bør påhvile, jf. herved betænkningen, s. 124-142.

Udvalgets synspunkt ved disse overvejelser har været, at udgangspunktet for afgrænsningen af kred-